

PENGETELLING: I Krekkids får Lars Andreas Morsund og Martin Nordås Larsen lære om både inntekter og utgifter. Bak står Helge Ellertsen.

Den kan tidlig cashe inn som god økonom skal bli.

Ferie!
Skuffelsen lyster fra hele ansiktet til Truls etter beskjeden som Atle Gundersen leser opp: Han har lånt penger til å dra på ferie!

Slikt lønner seg ikke. Slikt straffer seg. I hvert fall økonomisk. Selv om du bare er elleve år. I hvert fall når du spiller Cash Flow for Kids, et Brettspill

som får Monopol til å minne om stein-aldersøkonomi.

Krekkids

Brettspillet er laget for å gi unge et lite forsprang i økonomisk vett og forstand. Her må de balansere utgifter og inntekter og kan la pengene vingle av seg selv hvis de spilles mulighetene riktig. Hjemme hos Håkon Sand Gundersen spilles de nye omganger i stua hver fredag - også da elleveårslingen har invitert til kamerater til bursdag.

Sammen med kameraten Axel Steinkjer er han med i Krekkids. Det er en forening som fedsene deres startet etter en samtale om lønnspenge, og at barna deres ikke hadde noe forhold til penger. Dermed startet de sin egen lille forening. Målet er å knytte til seg flere foreldre som ønsker å lære ungdom sine sunne pengevaner. Brettspillet og samme spill på data er ett av midlene. Men krekkidsene driver også med andre ting.

De har blitt de reneste proffer på å selge valfer. Og de har gått rundt på flystevne på Jærsberg og solgt ørepropper. Da sprang Axel og Håkon rundt med hver sin plakat, og en kurv foran halsen, og gjorde god forretning.

- Vi investerte 900 kroner i ørepropper, og solgte for nesten 4.000 kroner. Pengene tøyte ut av lommene deres, forteller Atle etter at barnebursdagen har forflyttet seg ned i kjølleren. Selv sitter vi med muffins og kaffe på kjøkkenet.

Guitar Hero

Nå er brettspillet avsluttet. Truls har ropt ut for halve verden at hans resultat ble 2.560 kroner, ferielånet til tross. Selv med en etasje imellom oss, er det ikke vanskelig å høre hva guttelokken driver med: De spiller Guitar Hero. Høye på sukker og hverandre driver de på så det ljuver.

- Hvorfor spiser du ikke godteri? Undrer en av dem idet han strikker såvidt oppom for å hente en ekkil til. Så bærer det ned i gitarsonen.

Også bursdagselskapet er en del av Håkons økonomiske oppdragelse, forteller pappa Atle.

Det er nemlig utgifter over alt. Også på bursdager. Og denne beklagelige sannheten er blant tingene guttene i Krekkids får lære. Til valfestsalg må de investere i både bord, duk, valfjerner, ingredienser og spann til rosa. Og nå har Håkon fått velge mellom to løsninger innenfor samme budsjett: Enten fire kamerater på Jungelby, eller 10-11 hjem på pizza og godteri. Da valgte han hjemmebursdagen.

Lite forskning

Atle Gundersen og Helge Ellertsen savner mer informasjon om barn og økonomi. Noe av det eneste de har

funnet, er skrevet på tautaturet til foreningsmøtet Ellen Kathrine Nyhus ved Universitetet i Agder.

Hun forteller at en amerikansk studie viser at spareratene er høyere i stater der skolebarna får opplæring i økonomi. Utover det har det vært fresket lite på temaet.

- Vi vet lite om effektiviteten av å la barna budsjettere. Men vi vet at det er gunstig å lære barna å tenke framover: å knytte sammenheng mellom å gjøre lekser og å få en god utdanning og en god jobb, eller mellom det å pusse tenner og det å få fine tenner senere, sier hun.

Kroner og røre

GIR BORT: En tredel av overskuddet fra Krekkids går til veldedighet. Her poserer Martin Nordås Larsen (fra venstre), Lars Andreas Morsund, Sigurd Hansson Gunnes, Petter Josefson, Håkon Sand Gundersen, Johannes Høst Hassard, Alwan Morad og Truls Nøstvik Bishheim med sjekken.

funnet, er skrevet på tautaturet til foreningsmøtet Ellen Kathrine Nyhus ved Universitetet i Agder.

Hun forteller at en amerikansk studie viser at spareratene er høyere i stater der skolebarna får opplæring i økonomi. Utover det har det vært fresket lite på temaet.

- Vi vet lite om effektiviteten av å la barna budsjettere. Men vi vet at det er gunstig å lære barna å tenke framover: å knytte sammenheng mellom å gjøre lekser og å få en god utdanning og en god jobb, eller mellom det å pusse tenner og det å få fine tenner senere, sier hun.

Ellen Kathrine Nyhus trenger ingen forskningsresultater for å støtte tanken om at barn bør få lære om økonomi. Hun mener at tenner bør lins i grunnskolen.

Unge er målgruppe

Ellen Kathrine Nyhus trenger ingen forskningsresultater for å støtte tanken om at barn bør få lære om økonomi. Hun mener at tenner bør lins i grunnskolen.

- Vi har hatt en økning i barn og unge med økonomiske problemer. Særlig på grunn av mobiltelefonen, sier hun.

Hun registrerer også at ungdom har blitt en viktig målgruppe for kommersielle aktører, en målgruppe som bombarderes med reklame.

- Vi må gjøre dem reflekterte, så de blir bevisst hva de gir avkall på for hvis de får eksempel velger en dyr merkebuks, mener hun.

Kremmere

I Krekkids merker de allerede forskjell

hos Håkon og Axel. Det har blitt slutt på massen om is, brus og pølse. Guttene har blitt rasere i boderengning. Og de har blitt prisbevisste.

- Når jeg går på Meny, kommer Axel med First Price. En gang jeg tok led på bylla, sa han: «Denne er fire kroner billigere.» forteller Helge Ellertsen.

Han tror også at erfaringene kan gjøre sønnene deres til kremmere.

- Atle Brynstad startet strikkefabrikk på låven da han var tenåring. Christian Tveas solgte tegneserier og Petter Stordalen solgte jordbær, minner han om.

De to har også drømmer om å gjøre Krekkids til noe mer enn et tofemti-dressprosjekt. Domene krekkids.no er allerede kjøpt, og de

ser for seg både flere medlemmer og foreninger i flere byer. I tillegg ønsker de å knytte til seg folk med kompetanse.

- Vi vil gjerne ha inn folk som kan for eksempel eiendoms eller aktivt. Selv kan vi være med på det pedagogiske, og gjøre praktiske ting som å kjøpe inn valfjerner, sier Atle Gundersen.

For mer sære skal det bli. Og litt skole også. For overbudsjetter skal foreldres i tredel: En del av investeringsen, én til sparing og én tredel til Redd Barnas skolepensjon ABC.

Vi vil jo lære barna å gi også, sier Helge Ellertsen.

VIL VINNE: Runden går ikke helt etter Truls' smak; han drar på ferie. Alwan sitter til venstre.